

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Animus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A pro diurno victu capi, quam Latini Sportulam appellarunt, tum ex eo manifestum est, quod apud Herodotum legitur, Regibus Sparta ad cenam non euntibus, binas farinae chœnices mitti solitas, tum quod Alexander chœnica vocat *hieroglyphica*. Significaret igitur symbolum, non debere nos in sportulis vitæ nostræ totius ita spem collocare, ut sedē in eis statuta, totum vitæ tempus ignaviter desideamus: sed aliquam in eam rationem, consiliumque capiamus, ut nobis aliquando vivere possimus, opeque nostræ tandem in nobis ipsis, non in alieno arbitrio sitæ sint. In Divinis literis Modus hieroglyphicum est dogmat' atq; doctrinæ: quam Judæi profitebantur, veritatis lumen sub eo recondentes: quam sententiam explicat Hilarius super Matthæo: ideoque proferendam esse lucernam JESUS admonet Apostolos, & quæ apud eum copiose.

*Diavri-
bos.*

DIALECTICA. CAP. XXIV.

Zeno multipliciter solitus Dialecticorum argutias eludere, sed eo præcipuè dicto, quod eam ju-
stis quidem mensuris æquiparavit, quibus tamen non frumentum, sed paleas, fimumq; quis di-
metiretur. Ita hieroglyphicum Zeno faciebat, Dialecticam ostensurus paleas modio dimensas.

*D. Latr in
eius vita.*

ANIMUS. CAP. XXV.

Vas obturatum plerumque animi significatum habere perhibetur. Unde Lacenæ mulieres Ollas
in Regum suorum justis pulsabant per urbem discurrentes, ut ita civitatem orbam Rege, ani-
mo carere significarent, quemadmodum ollæ illæ inanes erant. In Divinis vero literis, ubi Psalm 72.
legitur: *Pene effusus sunt gressus mei*, de rupti aut inversi vasis similitudine sumptum a junctis interpretes:
uti enim liquor è vase in terram effusus perditur & evanescit, ita cogitationes suas & animi sententias
dicit pene effusas, in vanas scilicet & inanes rerum fabulas evagatas: quod forte de nobis nugas has
sententibus dici possit. In quo tamen illud me consolatur, quod multa omnino in his nugis discipline
veteris arcana, quæ hæc ænus sepulta jacuere, nē in ante me lapidem hunc movente, industria nunc
primū mea cæpere in lucem profertur, & tibi similibus, quod satis est mihi, & aliis, oblectamentum
si quod afferre. In Chaldæorum quoq; scriptis animus appellatione Vasis accipitur: ut illud, *Vastum*

*Vasis hiero-
glyphica.*

*Pierii depre-
catio hiero-
glyphicorū.*

Cinhabitant bestia terra: ita videlicet & libido, cupiditatesque aliæ quos affectus communes cum belluis
habemus, & quod infelicis est, tanta interdum apud nos autoritatis, ut ad brutalem sæpe nos vitam
impellant. Hoc illud est, quod Plato ait libr. de Repub. alere nos domi diversa brutorum genera, quæ
Deus ad hominem, ut in Divinis literis habetur, accessit adjumento futura, ea tamen omnia inter-
turbant, omnia subruunt, eum freni impatientia nullo possunt regimine, nulla castigatione coerceri:
id quod tunc accidit, cum nostri vigoris, nostræ immemores ingenuitatis, iis sponte nosmet dedimus
in servitutem. Concitatus enim animus, nisi parere cogatur, imperium sibi arripit, & dominationem
exerect. Vas animæ vocat Paulus carnem nostram, quam etiam honorifice tractandam monet. Nō
nunquam tamen eandem exteriorem vocat hominem. Vas vero capacitatis nomine dicta est, qua i-
psam capit animam & continet. Homo vero de communione naturæ, ut Tertullianus diceret, quæ
eam non instrumentum in operationibus præstat, sed ministerium. Apud Hieronymum septimis su-
pra tricesima Hebræorum castra, invenias nos mortales hieroglyphice pro fictilibus vasis intelligi, in
quibus preciosissimum thesaurum reconditum habeamus, quæ cum ita fragilia sint, ut vel minutissi-
me confringi possint, omni studio, cura atq; diligentia cavendum, ut cor nostrum recte muniamus,

Genes. c. 7.

*Sic vasa,
Plato: iux-
ta corpus
quasi supul-
chrum.*

sepiusque validioribus circumdemus, ut adictus quoslibet firmum integrumque servetur. Olla
ait Eucherius, cum sit condimentorum, quæ ad humanum victum pertinent, receptaculum, in Di-
vinis literis pro sobole vel pro genie solet accipi: nam veluti ex olla desumitur, quod ad victum facit,
cujus beneficio humana vita sustinetur, ita de humano vasculo genitura depromitur, quæ in multas
hominum etates propagatur. Ideo Psalmo 60. Legas, *Moab olla spei mea*: hoc est, Ruth, quæ Moabitibus
fuit progenies, illa est, quam spe concepi: nam Christi generatio, quantum ad humanitatem, per Ruth
ipsam in posteros propagata est. Eodem spectat Apostoli dictum: *In domo magna nō sūt tantum vasa*
aurea & argentea, sed & lignea, & fictilia, alia quidē in honorē, alia porro in contumeliā. Et inhonoratus
est Jechonias, quasi vas cujus nulla esset utilitas: quoniam cum in domo Dei ex numero esset familia-
rum, se turpitudinibus sceleribusq; summisit, ideoque ea super homine scripta sunt, Nunquid vas fi-
ctile,

*Olla hiero-
glyphica
in divinis.*

2. Thim. 2

Rom. 9.
Sustinuit
vasa ira.
In sib, O.
pera e-
dit.

Elite, curruq; vel attritum vir iste Techonias? At bone Deu, quid aliud clamat Oedipus apud Sopho. A clem? Ita me tuopibus bellum educaſtis vas repletum ſordibus? Alibi ad apertis theſauris vaſa indigna- tionis à Deo prolata comperias, hoc eſt, reſectos animos, in quibus & ira, & pravi affectus recluſi concluderentur, de quibus plura apud Theologos. Heſiodi quoq; interpretes dolium vaſ allegorice pro vita animiq; noltri ſuſtentaculo accipitur eo Agriculture loco:

A. *quid 3. mib. vsq; dicitur: 2. vsq; ad 25.*
M. *ibi Oedipus.*

*De ſummo ſatiare cado, Et cum cepit adimum
Deſicere, at medio memor eſto parcus uti.*

ubi dictum ajunt de pueritia, virilitate, & ſenectute, quippe pueros & ſenes jucundiores vitam egere debere, genioq; liberius indulgere: viros vero . etatem firmiorem, parce omnia ſibi permittere, modumq; voluptatibus omnibus adhibere, vitamq; unde cumq; laborioſam adiuuare. Utrum vero Heſiodum hoc ſenſiſſe dicamus, an quod Alexander Aphrodiſeus interpretatur, de vini parte meliori, viderint alii: nam ad Alexandri ſententiam accedit etiam proverbium vulgo dictatum, *Sevans eſſe in fundo parſimoniam.*

PERSUASIBILITAS. CAP. XXVII.

*Doliola
Plutarchi.*

A Pud Platonem in Gorgia, legas Socratem ex Italia cuiusdam viri elegantis commento, eam animae partem in qua vigescunt cupiditates, propter perſuaſionem crudelitatisq; lubricam Dolium appellatum. quod Graeci nominis vox *πύλος*, non à *πύλο*, ſed *πύλονος* deduci videatur. At quæſierim forteſſe aliquis, quid ſibi voluerint doli duo, quæ olim in ſacello quodam Romæ ad cloacæ immixtionem, via quæ ad Carinas ducit, habebantur: quo quidem in loco ſpere ne faſ erit: quod porro ſacellum Doliola Plutarchus vocatum ait. Nempe nihil aliud, ut nonnulli tradunt, niſi duo fuiſſe doli, alterum in quo Numæ ſacra quædam à Veſtalibus virginibus abſcondita ſervataque fuerint, cum plex metu percuſa, deſerta Urbe fuga ſibi conſuluiſſent. Ibi enim ajunt ſimulacra duo fuiſſe militari habitu, quæ ſedebant, & pila manibus tenebant, quibus titulus ſuberat, **DI PENATES**. Significabat veter ſeſſus, firmatam Imperii ſedem: pila, hoſtes ſummos, procul arma reliqua Romani populi virtutem, & munimentum, ut apertius alibi ſingula pertractavimus.

LIBIDINES. CAP. XXVII.

*Dolium
pe foratū.
Sic Plaut.
in Pſeudo-
ulo dolum
perforatum
vocat ob-
liuiſum.*

Danaidi.

SEd ut ad Platonem redeamus, eam animi partem, quæ libidinibus agitaretur, Italus vir ille pro ſapiente citatus à Socrate perforatum dolium exiſtimabat, cujuſmodi eſſent demones profani, & iudicio damnati viri inexplebili incontinentiæ præditi, qui propter inſidam animi compagem, obſivionemq; fluxam eorum, quæ honeſta juſtaq; perceptiſet, nihil quicquam in ſuſum continere poſſent. Id eoq; Lucretius hunc ſecutus ait, lib. 3.

*Deinde animi ingratam naturam paſcere ſemper,
Atq; explere bonis rebus ſatiareq; nunquam,
Cum redunt ſe tuq; ſerunt, variosq; lepores,
Nec tamen explemur vitæ fructibus unquam,
Hoc, ut opinor, id eſt, ævo ſtorente puellas
Quod tamen expleri nulla ratione poteſtur.*

HUMANI AFFECTUS. CAP. XXVIII.

*Philosopho-
rum ſuper
modo an-
tenia
Epiſtola 2.
Lib. 1.*

PHilosophi, qui ſacras literas ad morum tantum rationem trahunt, cum in arcam Noe omnes ſerarum ſpecies introductas legerent, arbitrati ſunt intelligi debere ex huiusmodi hiſtoria, in humanum corpus ſerios omnes affectus, cupiditates, & appetentias introductas. Sunt vero ex his, quæ diſſiculter exſumari cicurave, aut manſueſcere poſſiunt. Quare clamat Horatius *Regendum animos, qui niſi parat, imperat:* hunc franſis igitur, hunc catenis compeſcendum. Rerũ itaq; opifex terram affluentibus aquis expurgaturus, hoc eſt, ut Philo ait, animum ab iniquitatibus expurgaturus, Noë in arcam,